

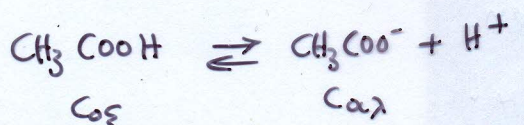
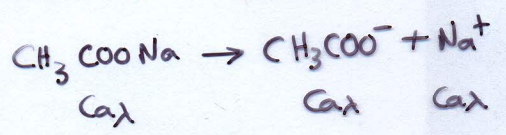
3. Έχουμε παρασκευάσει ρυθμιστικό διάλυμα 0,1 M CH₃COOH και 0,1 M CH₃COONa με συνολικό όγκο 2L. Το αραιώνουμε (με H₂O) ώστε ο τελικός όγκος του ρυθμ. διαλύματος να είναι 10L. Να υπολογιστεί το pH του ρυθμ. διαλύμ. πριν και μετά την αραιωση.

β) Να υπολογιστεί ο βαθμός διάστασης α του CH₃COOH πριν και μετά την αραιωση. Δίνεται K_a(CH₃COOH) = 10⁻⁵

Πριν την αραιωση: (Henderson-Hasselbalch)

$$pH = pK_a + \log \frac{C_{a1}}{C_{o1}} \rightarrow pH = 5 + \log \frac{0,1M}{0,1M} = 5$$

Βαθμός διάστασης CH₃COOH:

Αρχικά	C _{o1}		C _{a1}		
Αντιδρ. + Αρ.	x		x		x
Σε ισορροπία	C _{o1} - x		C _{a1} + x		x

$$\alpha = \frac{[\text{Συμπύκνωση} \text{ CH}_3\text{COOH που διασάδισε}]}{[\text{Αρχική συμπύκνωση CH}_3\text{COOH}]} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \alpha = \frac{x}{C_{o1}} = \frac{[H^+]}{C_{o1}} = \frac{10^{-5}}{0,1} = 10^{-4}$$

Μετά την αραιωση

Ισχύει και πάλι η σχέση Henderson-Hasselbalch αλλά ~~π~~ έχω αλλάξει οι συμπυκνώσεις C_{a1} και C_{o1} σε C_{a1}' και C_{o1}' λόγω αραιωσης:

$$pH = pK_a + \log \frac{C_{a1}'}{C_{o1}'}$$

$$\text{Αραιωση } V_{\text{αρχ}} \cdot C_{\text{αρχ}} = V_{\text{τελ}} \cdot C_{\text{τελ}}$$

Για το οξύ: 2L · 0,1M = 10L C_{o1}' ⇒ C_{o1}' = 0,02M

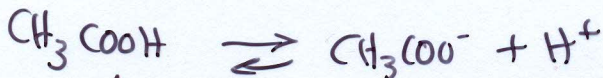
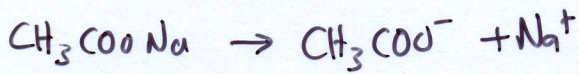
Για το άλας: 2L · 0,1M = 10L · C_{a1}' ⇒ C_{a1}' = 0,02M

$$\text{Άρα } pH = 5 + \log \frac{0,02M}{0,02M} = 5$$

Άρα το pH του ρυθμιστικού διαλύματος δεν αλλάζει με την αραιωση.

Συνήχνα στο Παρ. 3 (Ρυθμιστικά διαλύματα)

Υπολογισμός του α' CH_3COOH μετά την αραίωση

$$\alpha' = \frac{y}{c_{\text{οξ}'}} \rightarrow$$

$$\Rightarrow \alpha' = \frac{[\text{H}^+]}{c_{\text{οξ}'}} = \frac{10^{-5} \text{ M}}{0,02 \text{ M}} = 5 \cdot 10^{-4}$$

Πριν ήταν $\alpha = 10^{-4}$ και τώρα $\alpha' = 5 \cdot 10^{-4}$

Αρα ο βαθμός διάστασης του CH_3COOH μεγάλωσε (πενταπλασιάστηκε)

μετά την αραίωση.

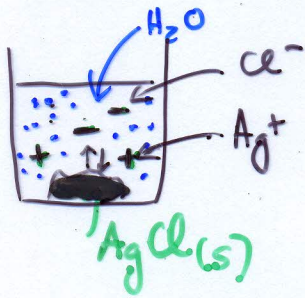
Γινόμενο Διαλυτότητας (Δυσδιάλυτα άλατα)

Σχηματισμός αδιάλυτων προϊόντων σε μία χημική αντίδραση

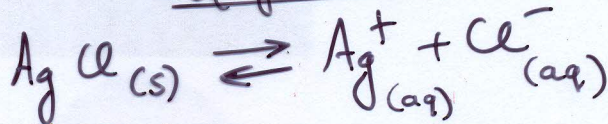
Αντιδράσεις καταβύθισης $\rightarrow$ ίζημα

Πολύ μικρή διαλυση (όχι καθόλου) - Άλατο

Υπαρξη ισορροπίας μεταξύ αδιάλυτων στερεού ιζηματός και ιόντων του άλατος.

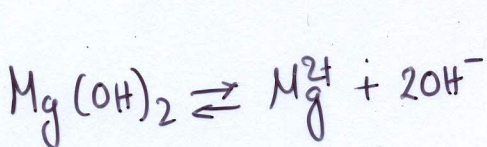
Εξροχημική ισορροπία

Αδιάλυτο (πολύ μικρή διαλυση) $\rightleftharpoons$ Διαλυμένα ιόντα

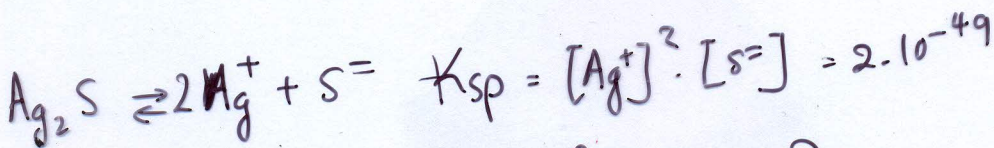
$$K = \frac{[Ag^+][Cl^-]}{[AgCl]_s} \Rightarrow K \cdot [AgCl]_s = [Ag^+][Cl^-] \Rightarrow$$

$\Rightarrow$ $K_{sp} = [Ag^+][Cl^-]$ ($[AgCl]_s =$ πρακτικά σταθερή)
 Δυσδιάλυτο άλατος $AgCl$
 $\rightarrow$ Γινόμενο διαλυτότητας του άλατος $AgCl$

$$K_{sp} = [Mg^{2+}][OH^-]^2$$

Γινόμενο διαλυτότητας της δυσδιάλυτης βίας $Mg(OH)_2$

Η K_{sp} εξαρτάται από την θερμοκρασία.

Εφαρμογή K_{sp} : $\rightarrow$ Μας επιτρέπει να υπολογίσουμε τη διαλυτότητα ενός άλατος

$\rightarrow$ Μας επιτρέπει να υπολογίσουμε αν διαλύουμε ένα δυσδιάλυτο άλας αν θα γίνει ή όχι καταβύθιση

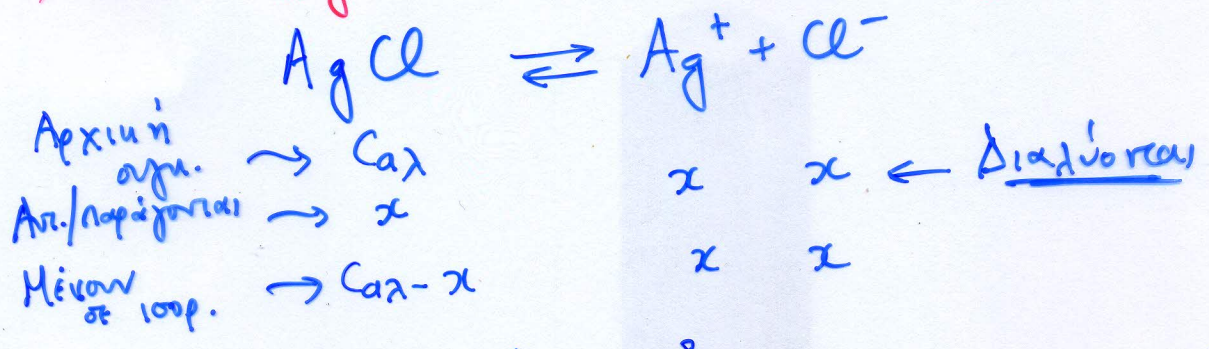
- Αν γινόμενο ιόντων $\leq K_{sp} \rightarrow$ όχι καταβύθιση
- Αν γινόμενο ιόντων $\geq K_{sp} \rightarrow$ έχουμε καταβύθιση

→ Τέλος μπορούμε να έχουμε μετατόπιση της ισορροπίας με επίδραση κοινού ιόντος (συμπεριμένα ελάττωση της ισορροπίας).

Παράδειγμα K_{sp}

Μας δίνεται ότι $K_{sp}(AgCl)$ στους $25^\circ C$ είναι $K_{sp} = 1,7 \cdot 10^{-10}$.

α) Να υπολογίσετε τη διαλυτότητα του $AgCl$ στους $25^\circ C$

Η ποσότητα $AgCl$ που διαλύεται είναι x ($mol/l \equiv M$). Άρα η διαλυτότητα του $AgCl$ είναι x .

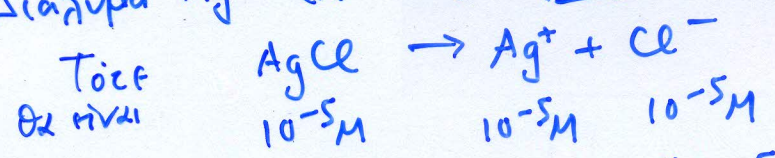
Άρα $K_{sp} = x^2 = 1,7 \cdot 10^{-10} \Rightarrow x = \sqrt{1,7 \cdot 10^{-10}} M$

$x = 1,3 \cdot 10^{-5} M$

β) Παρασκευάσω διάλυμα $AgCl$: (Α) Συμκέντρωσης $10^{-5} M$ των $25^\circ C$ (Β) Συμκέντρωσης $10^{-3} M$

Θα παρατηρήσω καταβύθιση σερπών $AgCl$ και αν ναι, σ' ποιο; Γνωρίζω $K_{sp} = 1,7 \cdot 10^{-10}$

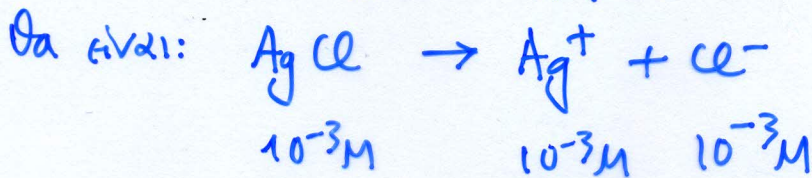
Διάλυμα $AgCl$ (Α): Θεωρώ έτσι ότι διαλύεται πλήρως

Άρα $[Ag^+][Cl^-] = 10^{-5} \cdot 10^{-5} = 10^{-10} < K_{sp} = 1,7 \cdot 10^{-10}$

Δεν έχω καταβύθιση $AgCl(s)$. Πλήρης διάλυση

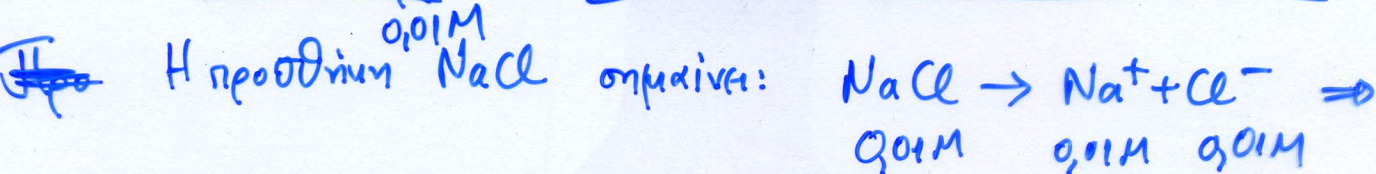
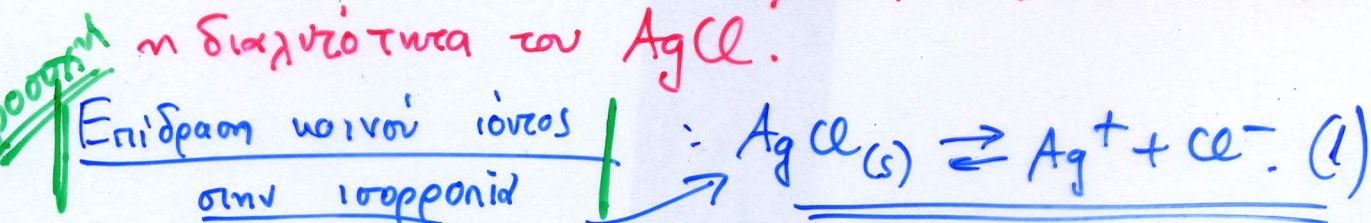
Διάλυμα AgCl(B): θεωρώ και πάλι ότι είσω ότι διαλύεται πλήρως:

Οπότε $[Ag^+][Cl^-] = 10^{-3} \cdot 10^{-3} = 10^{-6} > K_{sp} = 1,7 \cdot 10^{-10}$

Άρα έχω καταβύθιση σκευτού AgCl. Δεν διαλύεται πλήρως

(δ) Έστω διάλυμα AgCl, sat. Προσδίδω σε κλύο ποσότητα NaCl ώστε να είναι 0,01M σε NaCl. Πως αλλάζει η διαλυτότητα του AgCl.

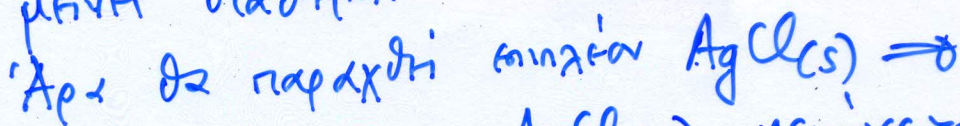

⇒ Σημαίνει δηλαδή προσθήκη 0,01M Cl⁻

Άρα στην ισορροπία (1) θα προσεθεί "ξαφνικά" ένα από τα ~~απλά~~ **προϊόντα** (Cl⁻). Άρα η ισορροπία θα μεταταχίσει

προς τα αριστερά: Αρχή Le Chatelier. Πρέπει K_{sp}

να μείνει σταθερή.

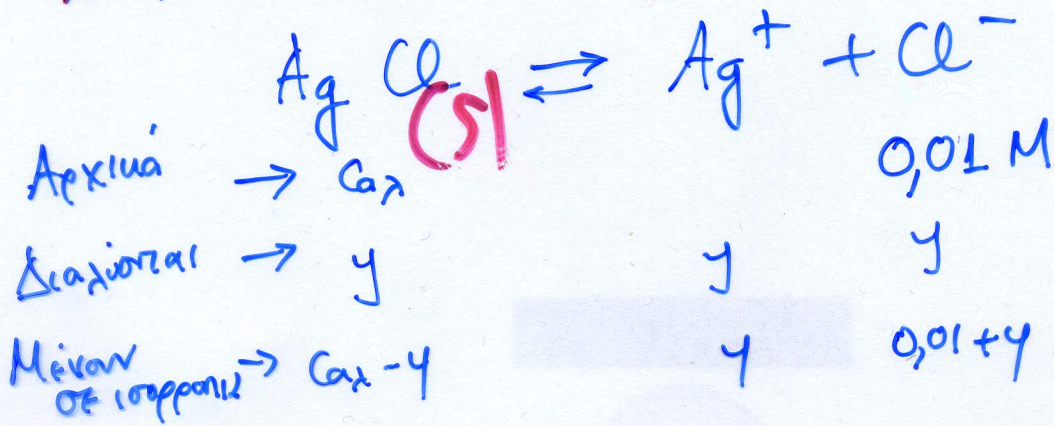

⇒ Η διαλυτότητα του AgCl(s) μειώνεται

Παράδειγμα K_{sp} - συνέχεια

96

Αναλυτικά έχουμε:

Άρα $K_{sp} = y \cdot (y + 0,01) = 1,7 \cdot 10^{-10}$

Επειδή $K_{sp} \ll C$ αναμένουμε το $y \ll C \Rightarrow$
 $\Rightarrow y \ll 0,01 \Rightarrow 0,01 + y \approx 0,01 M$

$\Rightarrow y \cdot 0,01 = 1,7 \cdot 10^{-10} \Rightarrow \boxed{y = 1,7 \cdot 10^{-8} M}$

Προσέξτε ότι η διαλυτότητα $AgCl$ που υπολογίσαμε στο (α) ήταν $x = 1,3 \cdot 10^{-5} M$ (η τιμή που 1000 φορές). Άρα όπως τώρα μειώθηκε.